

Technológia vo sfére intimity = koniec romantickej lásky?

Lucia Valková

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá vplyvom technologického pokroku na život jednotlivca, najmä na oblasť intimity. Svoju pozornosť zameriavame na reflexiu Giddensovho „každodenného sociálneho experimentu“, v ktorom sa naplno prejavuje naša interpersonálna existencia a hľadanie vzájomného kompromisu v oblasti intimity a sexuálnej aktivity. V príspevku budeme tiež analyzovať postoj k využívaniu sexuálnych pomôcok v intímnom styku a ich pozitívne a negatívne dopady, napr. na zmeny sexuálnych scénárov. Prostredníctvom technického pokroku načrtneme analýzu možnosti vytvárania „ideálneho sexuálneho partnera“, ktorého vieme prakticky „zhotoviť na kľúč“. Ťažiskom textu budú vybrané interpretačné sondy do sféry ľudskej sexuality predstavujúcej spojnicu medzi telom, identitou a spoločenskými normami.

Kľúčové slová

Intimita. Sexuálne scénare. Láska. Objektifikácia. Sex roboty.

„Právě tehdy vstupujeme do postmoderní kultury, ... kdy rozkoš a stimulace zmyslí se stávají převládajícími hodnotami běžného života. ... postmodernizmus se jeví jako demokratizace hédonizmu, jako všeobecné posvěcení novosti, vítězství „antimorálky a antiinstitucionalizmu“, jako konec rozporu mezi hodnotami.“ (Gilles Lipovetsky)

Technologický progres a rozvoj sa prejavuje vo všetkých oblastiach života, stroje sa stávajú nevyhnutnými, ale taktiež žiadúcimi súčasťami každodennej reality. Komunikácia a prenos informácií kdekoľvek a kedykoľvek je samozrejmosťou. Zosieťovanie sveta prináša pôžitky a zábavu takmer okamžite. Technika však nie je len súčasťou verejnej sféry, ale udomácnila sa aj za dverami spálni. Používanie sexuálnych pomôcok sa stáva bežnou súčasťou vzťahu, o čom svedčia nielen prieskumy o ich využívaní, ale aj ich predajnosť¹ a zisky na úrovni cez 20 biliónov dolárov. V príspevku sa budeme venovať humanoidným sex robotom a sex dolls: „sú to roboty, ktoré sa podobajú ľuďom vo funkciách relevantných pre sexuálnu interakciu. Inými slovami, majú časti, ktoré z nich robia sexuálne objekty.“² Tie boli využívané najmä vo filmovom priemysle a neskôr sa stali aj predajným artiklom pre bežného človeka. V rámci reflexie „sex

¹ WEB 12

² JOHNSON, D. G., VERDICCHIO, M. 2019. Originálny citát: „*Humanoid sex robots are robots that resemble humans in features that are relevant for sexual interaction. In other words, they have parts that make them sexual objects.*“ (preklad autorky)

robots a sex dolls“ sa budeme venovať náčrtu negatívnych dopadov na sociálnu sféru spoločnosti, kedy podporujú objektifikáciu žien (čiastočne aj mužov), môžu narúšať interakcie medzi mužom a ženou, podporiť prehlbovanie sexuálnych deviácií a ďalšie. Téma je dôležitá z hľadiska vplyvu nielen pre možné narušenie sociálneho systému, prehlbovanie rodových stereotypov, redukovanie ženy na sexuálny objekt, ale aj na transformácie sexuálnych scenárov rôznych úrovní. V úvahách vychádzame najmä z konceptov romantickej lásky a plastickej sexuality britského sociológa Anthonyho Giddensa, ktoré môžu byť práve vplyvom pokroku v oblasti techniky a následných sociálnych procesov v zmysle postmoderného myslenia prehodnocované.

Giddens a jeho koncept romantickej lásky ako každodenný sociálny experiment v dobe plastickej sexuality

Anthony Giddens sa vo svojich štúdiách venoval, okrem iného, ideálu romantickej lásky, ktorý ovplyvňoval a vymedzoval úlohy mužov a žien. „*Přeměna lásky je projevem modernity stejně jako objev sexuality; a obojí je bezprostředně spojeno s fenomény reflexivity a vlastní identity.*“³ Tento koncept lásky určoval „prirodzené“ pôsobenie žien v domácnosti, nakoľko na tieto ideály viac ašpirovali ženy. Romantickej láske je závislá na projekčnej identifikácii milostnej túžby, medzi dvoma partnermi, ktorí sa potom spoja vo vzájomnom vzťahu. Je teda úzko spojená so sexuálnou láskou, najmä v úrovni fantázie. Úlohou muža bolo získanie si náklonnosti ženy s cieľom založenia rodiny, prvotné ekonomické dôvody nahradil dôraz na emocionálnu rovinu vzťahu. Dominancia muža sa prejavovala takmer vo všetkých oblastiach života. Moderná spoločnosť však narušila tradičné chápanie a vnímanie vzťahov a rozloženie moci v sociálnom systéme spoločnosti a spôsobila aj zmeny v oblasti sexuality a jej diskurze. „*Osobní život sa přeměnil v otevřený projekt ... každodenní sociální experiment*“⁴ Voľnosť a rozšírenie možností pre obe pohlavia sa stali základom sebaprojektovania a testovania.

Ako uvádza Giddens: „*Svět rostoucí sexuální rovností – i když k ní máme ještě daleko – je pro obě pohlaví velkou výzvou k zásadním změnám v tom, jak se vzájemně chápat a jak se k sobě chovat.*“⁵ Pôvodne udržiavané sexuálne scenáre, ktoré počítali s pasivitou žien sa postupne stali prekážkou. Ženy prestali akceptovať mužskú dominanciu v sexuálnej oblasti, aj napriek tomu je však étos dobývania prítomný aj v súčasnosti. V dôsledku toho dochádza k mnohým interpersonálnym transformáciám, ktoré narúšajú predvídateľnosť konania partnerov. Sex je dostupnejší, nie je viazaný na manželský život, ani reprodukciu, otvárajú sa možnosti väčšej konkurencie vo výbere partnerov. S tým súvisí aj „plastická sexualita“, o ktorej Giddens hovorí, že je: „*decentrovanou sexualitou, osvobozenou od potřeby reprodukce ... může být tvarována ajko osobnostní rys, a je tedy vnitřně svázána s vlastním já. Současně – v principu – osvobozuje sexualitu od nadvlády falu, od arogantně prosazované důležitosti mužského sexuálního zážitku.*“⁶

Transformácie, ktoré sa odohrali na úrovni intimity a sexuality žien a ich oslobodenia od reprodukcie antikoncepciou, zásadným spôsobom ovplyvnili ďalšie sociálne vzťahy a mechanizmy, ktoré v spoločnosti fungovali. Otvorenou sexualitou muži strácali svoje

³ GIDDENS, A. 2012, s. 45.

⁴ GIDDENS, A. 2012, s. 18.

⁵ GIDDENS, A. 2012, s. 16.

⁶ GIDDENS, A. 2012, s. 10.

postavenie, vytvorila sa exkluzivita partnerov, narastala konkurencia. To všetko prispievalo k pocitom neistoty, nedorozumeniam na strane interpersonálnych vzťahov, nutnosť vykomunikovať vzájomné predstavy nielen v oblasti sexu a intimity. Ľudia začali hľadať ideálneho partnera, ktorý by vyhovoval ich predstavám, čo sa stalo vzrušujúcou no náročnou misiou. Aj tieto aspekty zrejme podnietili projektovanie túžby do predmetov a objektov, ktoré si do určitej miery personifikujú. Jedným z faktorov je masová kultúra, ktorá jedinca presycuje obrazmi, textami plných sentimentalitu a nereálnych „rozprávkových“ vzťahov, na druhej strane skutočnými príbehmi o nemožnosti uskutočniť takéto vzťahy. „...*čím jsou vztahy volnější a osvobozenější od dřívějších omezení, tím zácnější je možnost poznat intenzivní vztah. se lidé uchylují k nesčetným „známostem“...*“⁷ Dostupnosť rýchleho pôžitku sa stalo neodmysliteľnou súčasťou.

Objektifikácia žien, sex robot, sex dolls

Žena ako objekt predstavovala nielen inšpiračný zdroj v umení. Od počiatkov sa jej zobrazenie spájalo s rôznymi konotáciami, od patrónky rodinného krbu, cez madonu a matku spasiteľa až po objekt mužskej túžby. Objektifikácia predstavuje nielen ženu a jej telo ako objekt túžby, ale môže byť vnímaná až ako verejný majetok, ktorý je určený na poskytovanie potešenia. Ženy sa až vplyvom feministických hnutí stali aj subjektom, ktorý je schopný myslieť, rozhodovať sa sám za seba a je rovnocenným článkom civilizácie. Mediálna kultúra, pornografia naďalej vo veľkej miere podporujú stereotypný obraz o žene ako objektu erotickej túžby, poslušnosti mužovi, čo degraduje jej obraz len na pasívneho prijímateľa. Sme si vedomí aj pokrokov, ktoré sa v oblasti mediálnej prezentácie obrazu ženy a jej postavenia v spoločnosti realizujú, avšak tie sú v globálnom meradle skôr výnimkou ako pravidlom.

Zobrazenie sexuality a diskurz o nej, sú paradoxné. Na jednej strane je verejné explicitné vyobrazenie tela, sexuálneho styku, či slasti takmer súčasťou verejného priestoru. Na druhej strane predstavujú výsostne intímny akt medzi partnermi, najmä heterosexuálny vzťah. Aj vďaka týmto aspektom je sex, sexualita a intimita do značnej miery vecou verejnou a podliehajú vo Foucaultovom zmysle diskurzívnym praktikám a mocenským štruktúram, ktoré ich samy môžu zobrazovať. Ide o „... *veřejnou sexualitu, která „prezentuje (ženské) tělo ke konzumaci*“⁸. Ako uvádza aj český sociológ Martin Fafejta „... *patriarchální společnost si pod sexualitou často, alespoň navenek představuje sexuální podřízení, či dokonce dobytí ženy mužem. Instituce heterosexuality vyzývají ženy, aby byly milé, krásné a pod., a tak se mohly stát předmětem mužské touhy.*“⁹ Konzumáciu ženského tela par excellence predstavuje pornografický priemysel, ktorý už od 80. rokov 20. storočia pre feministky označuje „... *názorné sexuální explicitní materiály, které podřizují ženy prostřednictvím obrázků a slov*“¹⁰, v pornografii vidia príčinu mužského násillia na ženách, rovnako ich nerovný status v spoločnosti.¹¹ Jedným z príkladov sexualizácie ženského tela je vytvorenie humanoidných sex robotov a sex dolls.

⁷ LIPOVETSKY, G. 2003, s. 106

⁸ LIŠKOVÁ, K. 2009, s. 17

⁹ FAFEJTA, M. 2002, s. 597

¹⁰ LIŠKOVÁ, K. 2009, s. 11

¹¹ Sme si vedomí potreby pornografie pre reflexiu spoločnosti, práve prostredníctvom vizualizácie a verbalizácie sexuálnych praktík môžeme odlišiť deviantné sexuálne správanie, prípadne poruchy sexuálneho správania.

Obrázok 1.

Aj napriek tomu, že sex dolls nie sú veľkou novinkou, nóvum predstavujú humanoidné roboty, ktoré si vie zákazník objednať presne podľa svojich predstáv. Aj tie samozrejme prešli od r. 1997 vývojom, prelomové boli Chatrobot Jackie¹², Samatha¹³ a Harmony¹⁴. Firmy ponúkajú na výber všetko podľa jeho požiadaviek – typ postavy, výška, farba pleti, farba očí, vlasy. Silikón simuluje ľudskú pokožku a má teplotu ľudského tela. Tvorcom jedného druhu sex dolls (Harmony) je Matt McMullen, generálny riaditeľ spoločnosti Realbotix a RealDoll a tvorca sex robota Harmony, ktorý hovorí: „Nikdy som nemal na mysli tieto konkrétne ciele. Jednoducho si užívam, čo umelecké vytváram. ... Rád vytváram tohto robota a sledujem ako sa pohybuje, hovorí a interaguje s ľuďmi, ktorí s ním robia. To len otvára Pandorinu skrinku psychológie a vedy.“¹⁵ Harmony si môže zákazník vytvoriť presne podľa svojich predstáv, od postavy, farby vlasov, vizáž, cez spôsob rozprávania, intelekt. Oproti predchádzajúcim verziám Harmony¹⁶

¹² Ide o inteligentný chatbot, ktorý r. 2017 vytvorila spoločnosť Abyss Creation. Zaoberajú sa výrobou silikónových sex bábik a Jackie bol program, aplikácia, kedy si užívateľ v telefóne navolil, aká má byť ich priateľka (obdoba filmu HER. Prvá sa vytvorila ženská verzia programu

¹³ Ide o RealDolls- klient si môže navoliť všetko podľa predstáv, vyrábajú sa viac ako 20 rokov (silikónové telo), nie sú účastné, nemajú žiadnu osobnosť

¹⁴ Harmony artificial intelligence (A.I.) – plne programovateľná sex bábika, dokáže napodobniť ľudské mikro pohyby ako žmurkanie, pohyby pier. Ide o spojenie s RealDolls a aplikácie Jackie

¹⁵ WEB 8: “I never set out with these specific goals in mind. I simply really enjoy what I'm doing artistically,” says Matt McMullen, CEO of Realbotix and RealDoll and creator of the sex robot, Harmony. “I like building this robot and seeing it move and talk and interact with people, what it does to them. [It just opens up Pandora's box of psychology and science.](#)”

¹⁶ WEB 9

hýbe „svalmi na tvári“, hýbe hlavou, žmurká, čo pridáva na pocite skutočnosti. Dokáže komunikovať a zapamätať si nejaký objem informácií, ktoré vie následne použiť v konverzácií. Okrem uvádzaných ženských sex robotov vytvorili samozrejme aj mužskú verziu, jednou je Slutever¹⁷ a druhou Henry¹⁸. Zatiaľ ešte nie sú vo verziách humanoidných sex robotov, ale RealDolls (silikónové telo podľa vlastných predstáv do najmenších detailov).

Jeden z výrobcov, Matt Krivicke (spolumajiteľ Synthetics, tvorca mužskej verzie RealDolls Slutevera), poukazuje na umeleckú stránku výroby realistických bábik, ktoré vyzerajú akoby mali vlastnú osobnosť. Výrobe sa venuje od r. 2011 v USA. Na výber ponúkajú 4 rôzne typy ženského tela, 12 rôznych hláv a 12 odtieňov pokožky, k dispozícii sú aj mužské varianty. Verí, že sex bábiky neobjektifikujú ženy, ale naopak oslavujú ľudské znaky život ako strie, vrásky, pehy. Naopak argumentuje mužskou objektifikáciou využívaním sexuálnych hračiek pripomínajúcich falus.¹⁹

Podľa tvorcov nejde o snahu nahradiť reálny medziľudský vzťah a intimitu, ale vytvárajú alternatívu. Otázne však je, čo takáto alternatíva môže spôsobiť v heteronormatívnej spoločnosti, ktorej cieľom je reprodukcia. Akým spôsobom sa budú vyvíjať sexuálne scenáre, keď sex dolls poskytuje neobmedzené možnosti a to bez protestovania a schválenia sexuálneho konania druhou stranou. Americká aktivistka hovorí, že „bez ohľadu na to, ako je to pekne zabalené či, odhodené ako neškodný, neživý predmet, ktorým je „sexuálna bábika“, je len odrazom toho, čo muži cítia, že majú právo robiť ženám.“²⁰

Transformácie sexuálnych scenárov a „rape culture“

Technologický pokrok, ktorý ovplyvnil správanie za dverami spálne sa týka aj vedy, ktorá umožnila absolútne oslobodenie sexuality. Vďaka antikoncepcii a umelému oplodneniu došlo k absolútnemu oslobodeniu sexuality od reprodukcie a spolu s transformáciami v socio-ekonomickej oblasti sa vytvoril priestor pre hlbokú zmenu v osobných životoch. Pre mužov a ženy „se sexualita stala čímsi modifikovateľným, otvorila sa možnosti byť rôznym spôsobom tvarovaná, stala se potencionálnim ‘vlastníctvím’ človeka.“²¹ Práve tieto aspekty napomohli k posunu a rozvoju sexuálnych scenárov nielen na individuálnej úrovni, partnerskej, ale aj uvoľnenie tabuizácie v oblasti sexu. „*Erotická slast se stáva ‘sexualitou’ tím, jak její vyšetřování produkuje texty, manuály a výzkumy, které rozlišují ‘normální sexualitou’ od jejich patologických podob.*“²²

V kontexte práce francúzskeho filozofa Michela Foucaulta v oblasti sexuality a jej dejín, moc, ktorá určuje normálnosť sexuality a jej limity, nie je len represívna, ale zároveň funguje aj ako mobilizujúci jav. Foucault poukázal na fakt, že okrem predmetu, ktorý moc stanovuje, definuje aj adresátov, nástroje uplatňovania moci a taktiež tresty. Sexualitu považoval za intenzívny bod prenosu mocenských vzťahov, ako niečo, čo môže byť zvládnuté ako ohnisko

¹⁷ WEB 11, výrobca: Synthetics Headquarters, Los Angeles, California

¹⁸ WEB 9, výrobca: Realbotix and RealDoll

¹⁹ WEB 11

²⁰ WEB 1, dostupné na internete. Originál: „No matter how you package, pretty it up, or slough it off as harmless, the inanimate object that is a “sex doll” is merely a reflection of what men feel they are entitled to do to women.“ (v texte preklad autorky)

²¹ GIDDENS, A. 2012, s. 37

²² GIDDENS, A. 2012, s. 30

sociálnej kontroly rovnakou energiou, ktorú samo vytvára práve na základe posilnenia mocou. Moderná civilizácia neukrýva sex, naopak, je neustále predmetom diskusii. Ide o neustálu verbalizáciu, definovanie, redefinovanie, vymedzovanie, určovanie hraníc. Týmto spôsobom vytvárame priestor pre vznik, pomenovanie a konštruovanie nových sexuálnych aktivít, identít a projektov individuálnych sexuálnych predstáv. Následné analyzovanie, popisovanie presahuje aj do verejnej sféry, kde dochádza k neutralizovaniu morálnej tiesne spojenej s intrapsychickými scenármi a prežívaním vlastnej sexuality.

V rámci teórie sociálneho konštruktivismu vytvorili sociológovia John H. Gagnon a William Simon teóriu sexuálnych scenárov. „Scenáre predstavujú metafory konceptualizovaného správania v spoločenskom živote. Väčšina sociálneho života sa odohráva pod dohľadom fungujúcej skladby, rovnako ako jazyk je predpokladom pre reč. Pre vyskytujúce sa správanie sa scenáre rozlišujú na tri úrovne: kultúrne scenáre, interpersonálne scenáre a intrapsychické scenáre na základe objavovaného správania.“²³ Kultúrne predstavujú určité pravidlá, schémy, ktoré predpokladajú predvídateľnosť konania, napr. podporovaný heterosexuálny koncept. Konkrétnejšie a uchopiteľnejšie scenáre sú na úrovni interpersonálnych, ktoré sú rozmanitejšie, patria tu aj rôzne sexuálne praktiky. Dopĺňajú kultúrne scenáre a je potrebné ich vyjednať v partnerskom vzťahu. Intrapsychické scenáre sú naše najvnútornejšie predstavy, fantázie v súvislosti so sexuálnou aktivitou. Na podvedomej úrovni podliehajú kultúrnym scenárom, teda sú sociálne podmienené, avšak aj naše predstavy vychádzajú z toho, čo už v spoločnosti nejakým spôsobom existuje, či už verbálne alebo obrazne vyjadrené.

Vývoj a transformácia scenárov neprináša len pluralitu možností v rámci privodenia slasti a podpory intímnosti. Premeny v oblasti sociálnych vzťahov, masová kultúra, mediálna prezentácia, prehľbovanie nerovností, globalizácia, postmoderné myslenie, narcizmus, takmer bezhraničnosť slobody jednotlivca, rýchla konzumácia zábavy, pozitkov a mnoho ďalších aspektov má negatívne dopady na oblasť sexuality u jednotlivcov. Francúzsky filozof a sociológ Gilles Lipovetsky hovorí, že: „*postmoderní spoločnosť nemá žiadne idoly ani žiadne tabu, nevidí sama seba nejak oslavné, nemá žiadny historický projekt... zmocňuje sa nás prázdnota... konzumujeme svoju vlastnú existenciu.*“²⁴ Okrem sexuálnych deviácií sa vo veľkej miere prejavuje fenomén „porn culture“, ktorý súvisí s nereálnymi predstavami a narušenými sociálnymi interakciami, ktoré podporuje masová a mediálna kultúra.

„‘Porn culture’ učí dievčatá, že ich hodnota pochádza z pozornosti, ktorú im muži a chlapci venujú. Aby im táto pozornosť bola venovaná, musia sa premeniť v objekt pre potešenie mužov. Chlapci sa z pornografie naučili, že majú právo používať a zneužívať ženy a dievčatá. Niektorí chlapci a muži boli presvedčení, že keď žena povie ‘nie’, rozčúlia a nahnevajú sa.“²⁵ Toto

²³ GAGNON, SIMON. 1984, s. 53. In: Wiederman, 2015. p. 7 v pôvodnom znení: „Scripts are a metaphor for conceptualizing behavior within social life. Most of social life most of the time must operate under the guidance of an operating syntax, much as language is a precondition for speech. For behaviour to occur, something resembling scripting must occur on three distinct levels: cultural scenarios, interpersonal scripts, and intrapsychic scripts.“ (v texte preklad autora)

²⁴ LIPOVETSKY, G. 2003, s. 13.

²⁵ WEB 1, dostupné na internete. Originál: „Porn culture teaches girls that their value comes from the attention men and boys give them. In order to receive that attention, they have to morph themselves into an object for male pleasure. Boys have learned from pornography that they have a right to use and abuse

správanie má samozrejme viacero príčin. Ako jednu z hlavných by sme mohli považovať fenomén neprítomného otca pri výchove, ktorý sa dlhodobo prejavoval v rodinách najmä euroatlantickej spoločnosti. Na dôležitý vplyv otcovskej výchovy poukazoval aj austrálsky rodinný terapeut S. Biddulph ktorý poukázal na neprítomnosť otca a jeho pasivity²⁶. Funkcie a fungovanie rodín však prešiel rôznymi premenami, ktoré ovplyvnilo nielen zmenšenie na nukleárnu rodinu, obmedzenie styku s generáciou starých rodičov kvôli pracovnej migrácii, ale aj pracovná vyťaženosť mužov. Preto absentuje nielen vzor mužského správania, ale aj interakcií v manželskom, či partnerskom živote. Chlapci tak získavajú tieto skúsenosti z televíznych seriálov, filmov, či porna. Aj v dôsledku toho, chlapci a mladí muži dostávajú vulgárny, živočíšny a oplzlý obraz svojich sexuálnych túžob. S. Biddulph hovorí o vytváraní „sexuálnych mrzákov“, mužov s nízkou sebaúctou. Človek cíti, že nedokáže vytvoriť šťastný vzťah s druhou osobou, preto volí druhého (ženu) ako objekt, ktorý bude využívať a ovládať. Sexuálny mrzák sa stáva veyeurom, pornofilom, exhibicionistom. Heterosexuálny mrzák degraduje všetky ženy a dievčatá. Na totožnej filozofii voyerizmu sú produkované erotické časopisy, ktoré vyobrazujú ženy v sexuálne vyzývavej póze, čím mužovi poskytujú nielen vzrušenie, zároveň mu tým „udeľujú“ mužskosť. Ženy sú tak prezentované ako držiteľky sexuálnej túžby a majú moc nad mužom. Tým sa zbavujú vlastnej zodpovednosti pri zriekaní sa vlastnej sexuálnej energie. Kultúra erotických pornočasopisov je však len prchavým oparom rozkoše a klamu.²⁷

„Pre ujasnenie. ‘Sexuálne bábiky’ nie sú neškodné. Predstavujú konečné poníženie žien. Predstavujú ďalšiu úroveň odlúčenia od ocenenia, rešpektu a ochrany ženy zo strany spoločnosti. ‘Sexuálne bábiky’ sú prejavom porno kultúry a znakom mužskej dominantnej spoločnosti, ktorá verí, že potrebuje urobiť čokoľvek pre uistenie, že muži môžu mať sex kedy a ako to chcú, bez ohľadu na to, za akú cenu.“²⁸ Ako poukazovali Johnsonová a Verdicchio, jednou zo snáh je automatizácia ľudskej správa, čo v tomto prípade môže predpokladať aj udržiavanie stereotypného dominantného scenára a najmä uspokojenie mužskej sexuálnej túžby.

Výhľady do budúcnosti

Používanie sexuálnych hračiek, pomôcok je využívaným spôsobom oživenia sexuálneho života, avšak verejné deklarovanie ich používania je do určitej miery tabu. Na druhej strane nahrádzanie sexuálneho partnera robotom je novým fenoménom, ktorý v sebe ukrýva mnoho etických, sociokultúrnych otázok. „Jedným z našich hlavných argumentov, ktoré sa vzťahujú na humanoidné sexuálne roboty, ale aj na všetky ostatné technologické objekty vo všeobecnosti je, že technológia sa nevyvíja izolovanie, formujú ju kultúrne predstavy, spoločenské hodnoty a koncepčné rámce“, vysvetľujú Johnsonová a Verdicchio. ‘Inými slovami, humanoidné sexuálne roboty k nám neprichádzajú z ničoho nič: spoločenské sily formujú ich dizajn

women and girls. Some boys and men have been so convinced of this that when told “no” by women, they become enraged and filled with hatred.“ (v texte preklad autorky)

²⁶ BIDDULPH, S., 2007, s. 58- 62.

²⁷ BIDDULPH, S., 2007. s. 58-62.

²⁸ WEB 1, dostupné na internete. Originál: „Let’s be clear. There is nothing harmless about “sex dolls.” They represent the ultimate debasement of women. They represent yet another level of society’s detachment from its responsibility to value, respect, and protect women. “Sex dolls” are a manifestation of porn culture and the male dominant society’s belief that it needs to do whatever it can to make sure men can have sex when and however they want it no matter at what cost.“ (v texte preklad autarky)

a význam.²⁹ Ako uvádza jeden z internetových obchodov v Čechách „*Silikonová panna - Sex Doll se brzy stane běžnou součástí domácnosti každého moderního muže.*“³⁰ Z toho vyplýva, že aj ponuka reaguje na dopyt, ktorý je v niektorých krajinách rozšírený.

Otázkou by mohlo byť, prečo pomenovanie „sex dolls“ – bábika. Bábika, bábka má niekoľko kultúrnych konotácií. Napr. v Japonsku sú dôležitou súčasťou kultúry. *“V Japonsku boli súčasťou každodenného života už od nepamäti. Odrážajú v sebe zvyky a túžby svojich obyvateľov, nesú pečať rôznorodnej regionálnej príslušnosti a v priebehu storočí sa vyvinuli do rozmanitých foriem.”*³¹ Majú transkultúrny presah a od mala s ním prichádzajú do kontaktu deti takmer v každom kúte sveta. Bábka je vnímaná aj ako predmet, ktorý ovládame. Je tu mimetický princíp, teda zmenšená kópia reálnych detí (bábiky, ktoré simulujú zvuky, či je možné ich kŕmiť a podobne). Okrem toho sa spájajú s hrou, zábavou, ktorú vieme vladať. Zo semiotického hľadiska bábika môže byť vnímaná ako symbol hry, zábavy, zároveň ovládania, manipulácie na základe konvenčných významov. Do bábik si zároveň vieme projektovať svoje predstavy o správaní a konaní, ktoré je pre nás žiaduce.

Štúdiu na túto tému realizovali americká profesorka v oblasti technológií a spoločnosti Deborah G. Johnsonová a doktor z oblasti technológie Mario Verdicchio, ktorí poukazujú, že „Možnosť sexu s robotmi spochybňuje rozlíšenie človek – stroj, pretože roboty sú navrhnuté, aby sa podobali človeku a jeden spôsob, ako sa s nimi spojiť, je zabudnúť, že sú strojmi a pristúpiť na hru ilúzie, že sú ľuďmi a vhodní na intimitu, príťažlivosť, túžbu a empatiu. Týmto spôsobom môže byť sex robot objektom pocitov a tiež je možné si predstaviť, že je subjektom s podobnými pocitmi. Zaujímali sa aj, čo je v stávke v udržiavaní sex robotov v kategórii strojov alebo ich dať do kategórie, ktorá zahŕňa aj ľudí. Pretože sa podobajú človeku, zdá sa, že humanoidní roboti budú unikátnym druhom technologického artefaktu. Prinášajú spolu dve dynamické snahy : replikáciu senzorického ľudského vzhľadu a automatizáciu ľudského správania.“³²

Z vyššie uvedeného je možné vytvoriť a vyvolať pozitívne a negatívne dopady sex robotov na intímny život jednotlivca a spoločnosti. Nakoľko trh s robotmi prekvitá už niekoľko rokov, o čom svedčí aj neustále vylepšovanie na základe dopytu. Otázne sú však vplyvy a dôsledky pre sociálne vzťahy, intímnu sféru a celý diskurz sexuality. Vyššie zmieňované možnosti vytvorenia

²⁹ WEB 3. Originálny citát: ‘One of our key arguments, which applies to humanoid sex robots, but also to all other technological objects in general, is that technology does not develop in isolation; it is shaped by cultural notions, societal values and conceptual frameworks,’ researchers explains. ‘In other words, humanoid sex robots are not coming to us out of the blue: social forces are shaping their design and their meaning.’ (preklad autorky)

³⁰ WEB 4

³¹ WEB 17

³² JOHNSON, D. G., VERDICCHIO, M. 2019. Originálny citát: „ The possibility of sex with robots challenges the human–machine distinction because the robots are being designed to look human-like and one way to engage with them is to forget that they are machines and entertain the illusion that they are human and appropriate for intimacy, attraction, desire, and empathy. In this way a sex robot can be an object of feelings and also imagined to be a subject with similar feelings. Because of their human-likeness, humanoid robots seem to be a unique kind of technological artefact. They bring together two dynamic endeavors: replication of sensorial human appearance and automatization of human behavior.“ (preklad autorky)

„bábiky“ podľa predstáv s rôznymi funkciami³³ môže viesť k viacerým dôsledkom. Podľa Johnosonovej a Verdicchioho „mnoho špekulácií o budúcnosti humanoidných robotov poukazuje na poruchy v dôsledku faktu, že skúsenosti, správanie a schopnosti robotov reagovať, sťažujú jednotlivcom pochopenie, či interagujú s robotom alebo iným človekom.“³⁴

Sexuálne predstavy a preferencie sú individuálnou záležitosťou každého z nás v rámci intrapsychických scenárov. Tie sú však späté aj s kultúrnymi, nakoľko spoločnosť určuje normatívy a deviácie sexuálneho správania. Humanoidný robot je ovládaný aplikáciou³⁵, to znamená, že je vždy pripravený na sexuálnu aktivitu, má neobmedzený výkon, podriaďuje sa len človeku, ktorý s ním manipuluje, čo v reálnom vzťahu absentuje, resp. nie je možné. Čo však v prípade, ak sa aplikácia pokazí? Čo v prípade, ak niekto získa kontrolu nad sex dolls cez internet? Kam sa zbierajú dáta z pamäti sex robot? McMullen však hovorí, „že stroje nás môžu naučiť viac o ľuďoch v súkromí našich domovov v porovnaní s počítačovou vedou“.³⁶ V prípade využívania sex dolls alebo sex robotov na stimuláciu sexuálnych deviácií môže takéto „sklamanie“ z pokazenia viesť k zvýšeniu agresivity a ďalším negatívnym dôsledkom. Deviantné správanie vytvorilo dopyt aj po simulácii znásilnenia a vytvorili verziu, ktorá je naprogramovaná na odpor.³⁷ Okrem toho sex robot a sex doll (RealDolls) však môžu mať akúkoľvek podobu podľa prania klienta, teda napr. detí³⁸, čo sa aj napriek kontrole úradov objavilo v niekoľkých prípadoch. Na jednej strane nie sú v tomto zmysle zneužívané reálne deti, avšak, môže dôjsť k rôznym psychosociálnym zmenám u pedofilného jedinca a robot nebude postačovať naplneniu jeho sexuálnych predstáv.

Humanoidné sex roboty môžu predstavovať aj určitý spôsob uľahčenia sexuálnych aktivít pre LGBT+ ľudí, najmä v procese tranzície. Sex robot Harmonie im umožňuje prispôbiť si ju podľa svojich predstáv a zachovať tak fluidnosť svojej sexuality najmä pre gueer skupinu. Ako hovorí Matt Krivicke: „Nemal som tušenie, že trans komunita je veľká a genderovo fluidná tak výrazne ako je. Dokonca aj ľudia, ktorí sa nevyhnutne neidentifikujú ako trans, nemusia sa identifikovať mužsky alebo žensky, hetero alebo homosexuáli. Rôzne stupne ľudskej sexuality sú úžasné.“³⁹

Jedným z dôsledkov je narušenie medziludskej komunikácie, integrácie a nadväzovanie intímnych vzťahov. Vzhľadom na vysokú predajnosť najmä v Japonsku, kde je predaj „bábik“

³³ niektoré firmy (cca 20) ponúkajú aj ďalšie funkcie – prispôsobiteľný klitoris, umelé mliečne žľazy, tlakom uvoľniteľné močenie, vyberateľná panenská blána

³⁴ JOHNSON, D. G., VERDICCHIO, M. 2019. Originálny citát: „Many speculations about the future of humanoid sex robots point to disruptions resulting from the fact that the appearance, the behavior, and the responsiveness of the robots will make it difficult for individuals to understand whether they are interacting with a machine or another human.“ (preklad autorky)

³⁵ WEB 13

³⁶ Originálne znenie: „[machines can learn more about humans in the privacy of our own homes compared with a computer science lab.](#)“ (WEB 8)

³⁷ WEB 18, WEB 19

³⁸ WEB 16

³⁹ WEB 20: Originálny text: “I had no idea that the trans community is as big and gender fluidity as prominent as it is. Even people who don’t necessarily identify as trans may not identify as masculine or feminine, straight or gay. The varying degrees of human sexuality are astonishing.” (preklad autorky v texte)

v počte 2 000 kusov ročne (čo v pomere ich počtu obyvateľov je skôr výnimočný stav)⁴⁰, sa postupne začal problematizovať vzťah medzi človekom a robotom, ktorý sa od sexuálnej hračky zmenil na partnerský. Z toho dôvodu sa otvárajú otázky vplyvu na demografické zmeny, etické aspekty súvisiace s „bábikami“. Japonsko je známe vysokým pracovným zaťažením, kedy najmä muži v strednom veku sú v dôsledku budovania kariéry bez partneriek a rodiny. Pocit osamelosti a zrejme aj sexuálnej frustrácie mohol byť jedným z katalyzátorov dopytu a vývoja sexuálnych bábik, ktoré je možné vytvoriť podľa vlastných predstáv. S objavom silikónu⁴¹, ktorý dokáže „cítiť“ dotyky sa zrejme výroba a dopyt zmení.

Využívanie „bábiky“ je ojedinelý jav rozširujúci sa aj v Európe⁴², kde existujú aj „sex domy“, ktoré poskytujú služby práve s využitím sex robotov.⁴³ Dnes už je niekoľko príkladov, prípadov, kedy nejde len o sexuálne aktivity. Objavujú sa prípady, kedy muži prijali „bábiku“ za svoju partnerku, ktorú si chceli vziať⁴⁴. Nadviazali s ňou nielen sexuálny vzťah, ale aj emocionálne a intímne puto. Takéto prípady dostali aj dokumentárne spracovanie⁴⁵, pričom sa hovorí o subkultúre⁴⁶, ktorá sa okolo sex dolls formuje. Jedna japonská firma dokonca začala s organizovaním pohrebov nielen pre tieto „bábiky“, ale aj staršie modely a podobne. Ceny sa pohybujú od 200€ do 750€. Jedným z pozitívnych aspektov v tomto zmysle je ekologické zbavovanie sa plastového odpadu.⁴⁷

Bábiky ako náhrada skutočného vzťahu so živým človekom je zatiaľ skôr výnimka, ako rýchlo narastajúci fenomén. Poukazuje to však na mnoho sociálnych faktorov. Na jednej strane je to frustrácia z nevydarených vzťahov, nedostatok času na nadväzovanie a udržanie vzťahu, absencia intimity a empatie v spoločnosti, nereálne predstavy o intímnom vzťahu vplyvom pornografie a podobne. Otázne je do akej miery narušia medziľudské vzťahy, keďže spoločnosť sa zameriava na „všetko rýchlo, ľahko a hneď“. Ostane používanie sex robotov len pri uspokojovaní a hľadaní nových sexuálnych zážitkov? Nehrozí nám emocionálny úpadok? Do akej miery sa zmení diskurz o sexualite? Zvýši alebo zníži sa počet znásilnení a zneužívaní? Kam až posunú hranice výroby partnera na kľúč? Môže byť sex robot nositeľom práv a pod ochranou nejakej inštitúcie pred zneužívaním? Johnsonová a Verdicchio prišli k záveru, že „samotné technologické úsilie nebude určovať spoločenský význam humanoidných sex robotov. Zo sociotechnického hľadiska vyplýva, že nie je možné dospieť k záveru, či roboti budú niekedy považovaní za nerozoznatelných od ľudí. V skutočnosti nie je možné urobiť záver, o tom, aký význam ľudia budú pripisovať humanoidným sex robotom, ani či bude existovať jednotné porozumenie od jednotlivca k jednotlivcovi a naprieč sociálnymi skupinami.“⁴⁸ Aj napriek tomu,

⁴⁰ WEB 3

⁴¹ WEB 14

⁴² Manufaktúry na ich výrobu sú v Rusku, Nemecku, Francúzsku, Japonsku, Veľkej Británii, USA

⁴³ WEB 10, WEB 15

⁴⁴ WEB 7

⁴⁵ WEB 6

⁴⁶ WEB 5

⁴⁷ WEB 2

⁴⁸ JOHNSON, D. G., VERDICCHIO, M. 2019. Originálny citát: „Technological efforts alone will not determine the social meaning of humanoid sex robots. A sociotechnical perspective suggests that no conclusion can be drawn as to whether robots will ever be considered indistinguishable from humans. Indeed, no conclusion can be drawn about what meaning humans will assign to humanoid sex robots and

že nie je možné v súčasnosti dospieť k nejakým všeobecne platným záverom, fenomén humanoidných sex robotov otvára mnoho otázok v interpersonálnych vzťahoch, diskurz sexuality a sexuálnych aktivít a možnú transformáciu sexuálnych scenárov a genderových stereotypov. Čo o nás vypovedá túžba intímneho zblíženia s neautonómnou kópiou ľudskej bytosti, ktorá je ovládaná aplikáciou, aby vyhovela našim požiadavkám?

Záver

Giddensove koncepty romantickej lásky a plastickej sexuality sú aktuálne aj v čase, keď technologického pokroku. Bezprostredná prítomnosť techniky v každodennej realite sa rozšírila aj na intímnu sféru, kde však nie je úplnou novinkou. Oslobodenie sexuality so sebou prinieslo mnoho zmien, ktoré narušili vytváranie partnerských vzťahov, či jednoznačnosť rozdelenia úloh vo vzťahu a zvýšenie konkurencie vo výbere partnerov do popredia posunulo emocionálnu stránku. Konkurenčný boj, sklamanie, nemožnosť nájsť ideálneho partnera sa stali potencionálnymi faktormi na hľadanie iných ciest k uspokojeniu. Rovnako predstavuje spôsob určitého uspokojenia pre LGBT+ ľudí v procese sebauťvárania. Niektoré prípady citového puta so sex robotom sú príkladom voľnosti a otvorenosti sexuality ako vlastného projektu a súčasne potvrdzujú snahu o zachovanie dôležitosti emocionálnej roviny. Humanoidné sex roboty ako ohrozenie vzťahu medzi dvoma živými bytosťami je veľmi diskutabilné. V prípade verzie ženského a mužského sex robota je však zrejماً objektifikácia a redukovanie pohlaví na sexuálne hračky. Okrem toho svojou existenciou otvárajú mnoho etických otázok v súvislosti s ich vývojom, používaním nielen ako sexuálnych objektov a podobne. Je však potrebné si uvedomiť, že ako každý technický vynález, aj humanoidné sex roboty sú výtvorom človeka a ten im aj vytvára postavenie vo vlastnom živote.

Literatúra a zdroje

- BIDDULPH, S. : *Mužství*. Praha: Portál, 2007. 224 s. ISBN 80-7367-209-6.
- FAFEJTA, M.: K některým strategiím feministické politiky: dekonstrukce rodové/ gendrové symboliky. IN: *sociologický časopis/ Czech Sociologica Review*. [online] 2002, ročník 38, číslo 5: 593 – 606 s. Dostupné na internete: <http://sreview.soc.cas.cz/uploads/71544f722b1e2d6f32959b1cc119e447d0727853_111_fafejta.pdf>.
- FOUCAULT, Michel. *Rád diskurzu*. Bratislava: Agora, 2007. 66 s. ISBN 978-80-9693-943-5.
- FOUCAULT, Michel: *Dějiny sexuality I*. Praha: Herrmann a synové, 1999. 189 s.
- GIDDENS, A.: *Proměna intimity. Sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Praha: Portál, 2012. 214 s. ISBN 978-80-262-0175-5.
- JOHNSON, D. G., VERDICCHIO, M.: Construnting the Meaning of Humanoid Sex Robots. IN: *International Journal of Social Robotics*. [online] 2019 Dostupné na internete: https://www.researchgate.net/publication/335752516_Constructing_the_Meaning_of_Humanoid_Sex_Robots

even whether there will be a uniform understanding from individual to individual and from social group to social group.“ (preklad autorky)

- LIPOVETSKY, G. : *Éra prázdnoty. Úvahy o současném individualismu*. Praha: Prostor, 2003. 312 s. ISBN 80-7260-085-0.
- LIŠKOVÁ, Katarína: *Hodní holky se dívají jinak. Feminismus a pornografie*. Praha- Brno: Sociologické nakladatelství (SLON) 2009. 178 s. ISBN 978-80-7419-022-3.
- WIEDERMAN, Michael W.: Sexual Script Theory: Past, Present, and Future. IN: *Handbook of the Sociology and Social Research*. 2015: 7-16 p. [online] [cit. 12-30-2018] Dostupné na internete:
 <https://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwiSxMCCuuLSAhWIK5oKHbDsBXMQFgglMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.springer.com%2Fcd%2Fcontent%2Fdocument%2Fcd%2Fdownloadaddocument%2F9783319173405-c1.pdf%3FSGWID%3D0-0-45-1512617-p177325085&usq=AFQjCNHfRpyIo-ZjoSDLybMH9fwwDbbNFg&sig2=asVK_YNEDWhG1hJQ-cDo2Q&cad=rja>.
- WEB 1: WALKER, M.: Sex dolls show us what men want from real women – we should pay attention. IN: www.feministcurrent.com [online] 2018 Dostupné na internete: <https://www.feministcurrent.com/2018/09/08/sex-dolls-extension-men-want-real-women/>
- WEB 2: KITCHING, CH.: Japanes firm holds bizarre funerals for sex dolls with a porn star officiating. IN: www.mirror.co.uk [online] 2020 Dostupné na internete: <https://www.mirror.co.uk/news/weird-news/japanese-firm-holds-bizarre-funerals-21428413>
- WEB 3: DAUMANN, CH: Love, Sex And Robot: How Sexrobots Affect Our World. IN: ASGARDIA, The Space Nation. [online] 2019. Dostupné na internete: <<https://asgardia.space/en/news/Love-Sex-And-Robots-How-Sexbots-Affect-Our-World>>
- WEB 4: TOP SEX DOLLS – online obchod . [online] 2020. Dostupné na internete: https://www.topsexdolls.cz/?gclid=CjwKCAiAy9jyBRA6EiwAeclQhPECnMdF0JFZ8IxBpahUSTBU-MzZFWwi6KoYy-nQ7Yx-gYEDyHiBoCTKIQAvD_BwE
- WEB 5: FLYNN, S.: The men in love with \$7,000 sex dolls: Subculture of 'iDollators' who marry and develop romances with inanimate partners after swearing off 'flesh and blood' women. IN: Daily mail.com [online] 2018. Dostupné na internete: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-6372217/Men-love-sex-dolls-Subculture-iDollators-revealed-new-documentary-Silicone-Soul.html>
- WEB 6: SILICONE SOUL. Film [online] 2020. Dostupné na internete: <https://www.siliconesoulmovie.com/>
- WEB 7: FRISHBERGER, H.: Bodybuilder proposes to sex doll after getting it plastic surgery. IN: New York post.com [online] 2019. Dostupné na internete: <https://nypost.com/2019/12/10/bodybuilder-proposes-to-sex-doll-after-getting-it-plastic-surgery/>
- WEB 8: MORRIS, A. Prediction: Sex Robots Are The Most Disruptive Technology We Didn't See Coming. IN: Forbes. [online] 2018. Dostupné na internete: <https://www.forbes.com/sites/andreamorris/2018/09/25/prediction-sex-robots-are-the-most-disruptive-technology-we-didnt-see-coming/#2b5bc0a66a56>
- WEB 9: You can soon buy a sex robot equipped with artificial intelligence for about \$20,000 (video) [online] 2018. Dostupné na internete: <https://www.youtube.com/watch?v=cN8sJz50Ng>
- WEB 10: Sex doll brothels: a growing trend? (video) [online] 2019. Dostupné na internete: <https://www.youtube.com/watch?v=pTSrLHxSoAQ>

- WEB 11: Making The World's First Male Sex Doll / Slutever (video) [online] 2016. Dostupné na internete: https://www.youtube.com/watch?v=GKFHZuCvvS4&has_verified=1
- WEB 12: Global Sex Toys Market 2019-2023. [online] 2019. Dostupné na internete: <https://www.businesswire.com/news/home/20190424005815/en/Global-Sex-Toys-Market-2019-2023-Growing-Awareness>
- WEB 13: TEFFER, P.: Sex toys and smart robots: Who's liable? IN: eu observer.com [online] 2017. Dostupné na internete: <https://euobserver.com/science/137456>
- WEB 14: BORKO, M.: Japonskí vedci tvrdia, že vyvinuli umelú kožu schopnú „cítiť“ dotyky. IN: vosveteIT.sk. [online] 2020. Dostupné na internete: <https://vosveteit.sk/japonski-vedci-tvrdia-ze-vyvinuli-umelu-kozu-schopnu-citit-dotyky/?fbclid=IwAR1Xa8AyGJ5okJrJ3kFwSZi21bZFaP7cni1ahtoFCynryTjMbeJI3oCrpDo>
- WEB 15: NEVETT, J. : Sex robot brothel going global to open THIRF venue as firm says cyborgs will 'be the norm'. IN: dailystar.co.uk [online] 2018. Dostupné na internete: <https://www.dailystar.co.uk/news/latest-news/sex-robot-doll-brothel-lumidolls-16869525>
- WEB 16: Scientists issue chilling warning about the emergence of child sex robots... but others think they could be useful to stop paedophiles from offending. IN: *The SUN*. [online] 2017. Dostupné na internete: <https://www.thesun.co.uk/living/3974482/scientists-issue-chilling-warning-about-the-emergence-of-child-sex-robots-but-others-think-they-could-be-useful-to-stop-paedophiles-from-offending/>
- WEB 17: V SNM vystavujú 70 najtypickejších japonských bábik. IN: *Teraz.sk*. [online] 2014. Dostupné na internete: <https://www.teraz.sk/kultura/bratislava-snm-vystava-japonske-babiky/90470-clanok.html>
- WEB 18: BAYNES, CH.: Sex robots that let men simulate rape should be outlawed. IN: *Independent.com* [online] 2017. Dostupné na internete: <https://www.independent.co.uk/life-style/gadgets-and-tech/news/sex-robots-that-let-men-simulate-rape-should-be-outlawed-says-campaigner-a7959071.html>
- WEB 19: STEED, L.: Sex robots being programmed 'to create rape scenarios and look like children', experts warn. IN: *The SUN*. [online] 2020. Dostupné na internete: <https://www.the-sun.com/news/407932/sex-robots-being-programmed-rape-scenarios-look-like-children/>
- WEB 20: DENHAM, J.: The Truth behind who really buys sex dolls from the man who makes the most realistic ones you can buy. IN: *Independent.co. uk* [online] 2015. Dostupné na internete <https://www.independent.co.uk/life-style/love-sex/the-truth-behind-who-really-buys-sex-dolls-from-the-man-who-makes-the-most-realistic-ones-you-can-10475375.html>
- Obr. 1. – SHAH, S.: Sex robot enthusiast who owns FIVE love dolls reveals how he's more popular with women now. IN: *The SUN* [online] 2018. Dostupné na internete: <https://www.thesun.co.uk/tech/6184646/sex-robot-owner-harmony-dolls/>

The technology in intimacy = the end of romantic love?

Giddens' concepts of romantic love and plastic sexuality are also relevant at a time when technological advances have a significant impact on the lives of individuals and the functioning of society. The extending use of technology for the benefit of man and in the intimate sphere is not entirely new. Some cases of an emotional bond with a sex robot only confirm an inclination to the emotional level and are also an example of freedom and openness of sexuality as a project of its own. Humanoid sex robots as a threat to the relationship between the two living beings are highly debatable. In addition, they raise many ethical questions in relation to their development, the intention to use them not only as sexual objects and the like. However, it is important to realize that, like any technical invention, humanoid sex robots are reduced by man, and is the one who defines the position of the robot in his own life.

PhDr. Lucia Valková

Katedra kulturológie FF UKF v Nitre

Hodžova 1

949 01 Nitra

lucia.valkova@ukf.sk